

PM 2009: RVII (Dnr 326-2278/2008)

Organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen för bostäder med särskild service för funktionshindrade **Hemställan från socialtjänstnämnden**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande
Organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen för bostäder med särskild service för funktionshindrade godkänns i enlighet med vad föredragande borgarråd anfört i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

Genomförandegruppen för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning (GG) inrättades genom beslut av kommunfullmäktige och har funnits i sin nuvarande form sedan år 2001. En fastställd utbyggnadsplan har utgjort grund för arbetet. Gruppen leds av tjänstemän från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Representanter för stadsdelsnämnderna, kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden ingår i gruppen.

Enligt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har Genomförandegruppen bidragit till utbyggnaden av bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Nämnderna redovisar dock svårigheter i utbyggnadsprocessen. Trots att det enligt nämnden råder konsensus om att alla boenden ska ses som gemensamma resurser kan stadsdelsnämnderna ha svårt att överblicka och bevaka behovet för staden som helhet.

En svårighet är att Genomförandegruppen inte har mandat att besluta om utbyggnad eftersom det är berörd stadsdelsnämnd som enligt nuvarande delegationsordning är ansvarig och beslutar om genomförande av ett specifikt projekt. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden konstaterar att en faktor som kan påverka intresset att bygga nya boenden är oron för höga driftskostnader vilket gör att stadsdelsnämnderna blir tveksamma att åta sig utbyggnad för stadens samlade behov. Under senare tid har även många planerade utbyggnadsprojekt avbrutits genom beslut i stadsdelsnämnderna.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden anser att det finns ett fortsatt behov av utbyggnad av bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att nuvarande Genomförandegruppen omvandlas till en beslutsgrupp som leds och administreras av nämnden. Genomförandegruppens sammansättning och arbetsformer får beslutas i särskild ordning och uppgiften föreslås bli att:

- Inhämta kunskap om och ta ställning till behov och planerade utbyggnader.
- Göra kvalitetsbedömningar.
- Besluta i ärenden som ska underställas kommunstyrelsens ekonomiutskott.
- Behandla frågor som är av principiell och policyskapande karaktär.
- En särskild arbetsgrupp underställd Genomförandegruppen föreslås hålla i det övergripande arbetet med uppgift att:
 - Följa behovet av bostäder med särskild service.
 - Ha kontinuerlig kontakt med berörda stadsdelsförvaltningar.
 - Aktivt bevaka planerade bostadsbyggnadsprojekt och övriga byggprojekt och utreda vilka projekt som är möjliga för bostad med särskild service.
 - Kontakta och ha fortlöpande kontakt med byggherrar.
 - Bevaka tillskottet av boenden i staden från övriga aktörer.
 - Samla kommunövergripande frågor och hantera dem.
 - Fungera som erfarenhetsbank.
 - Svara för föredragning av ärenden i Genomförandegruppen med förslag till omdöme över aktuellt projekt efter samverkan med berörd stadsdelsförvaltning.

Beredning

Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att lösa problemet med bristande utbyggnadstakt av bostäder med särskild service. Enligt stadens kompetens- och ansvarsfördelning ansvarar stadsdelsnämnderna för biståndsbeslut och för att därefter ombesörja att bostad erbjuds samt att verksamheten kan klaras inom budget. Det är därför i sammanhanget omöjligt att en annan nämnd kan besluta i frågor som direkt berör stadsdelsnämndernas verksamhet och budget.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunstyrelsen under 2001, efter beslut i kommunfullmäktige, beslutat att tillsätta en samordningsgrupp för utbyggnad av särskilda boendeformer. Gruppen har inte sammanträtt sedan 2002. Stadsledningskontoret har för avsikt att, efter viss anpassning till stadens nuvarande organisation, aktivera denna grupp. Därmed kommer det att finnas ett forum till vilket Genomförandegruppen kan anmäla tvistiga projekt för en stadscentral bedömning och prioritering.

Kommunstyrelsens handikappråd anser att staden centralt ska ta ansvar för såväl planering och utbyggnad av bostäder enligt SoL och LSS som för de kostnader som det är förknippat med. Det är ytterst angeläget att förändringen görs snabbt eftersom bostadsbyggandet ser ut att minska drastiskt i staden.

Bromma stadsdelsnämnd anser att förslaget om en ny organisation och arbetsform för Genomförandegruppen är positivt. Däremot framgår det inte tydligt i förslaget vilket ansvar stadsdelarna ska ha beträffande exempelvis beslut i inriktningsärenden och genomförandeärenden.

Farsta stadsdelsnämnd anser att förslaget överensstämmer helt med det nya valfrihetssystemet som innebär att staden ses som en gemensam resurs och som förutsätter en samordnad utbyggnad av bostäder för målgruppen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att förslaget säkrar kompetensen och möjliggör en bättre förhandlingsposition gentemot byggherrar. Däremot efterlyser nämnden svar på ett antal frågeställningar kring kostnader och kompensation till stadsdelarna löses innan Genomförandegruppen ges utökat mandat.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att förvaltningens förslag skulle innebära att stadsdelsnämnderna får mycket lite att säga till om i frågor om byggandet av nya bostäder med särskild service. Det är orimligt att en instans ska besluta om kostnader som för mycket lång tid kommer att påverka budgeten för en annan instans. Däremot instämmer nämnden i att det krävs en kraftig utbyggnad av gruppbo-städer både vad gäller antal och inriktning på olika grupper av brukare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att Genomförandegruppens organisation och arbetsformer bör ses över då nuvarande organisation inte fungerar optimalt.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det behövs en central samordning för att bostäder med särskild service i realiteten ska utgöra en för staden gemensam resurs. Dock efterlyser nämnden en del klargöranden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anför att de befintliga LSS-bostäderna inom staden behöver kompletteras för att tillgodose behovet. Nämnden anser att ett nära samarbete mellan genomförandegruppen och en central förmedlingsgrupp för bostad med särskild service för vuxna enligt LSS ger stora möjligheter till effektivisering.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att förvaltningen måste kunna ha inflytande över de särskilda boenden som planeras inom stadsdelsområdet, annars kan en central planering av boenden ge förvaltningen väsentligt ökade kostnader som förvaltningen inte har rådighet över. Nämnden betonar vikten av samverkan mellan genomförandegruppen och stadsdelsförvaltningen.

Skärholmens stadsdelsnämnd anför vikten av att det finns helhetsperspektiv i utbyggnadsarbetet och att någon får ansvar för att processens olika delar samordnas.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att det är positivt att gruppen som har helhetsperspektiv också får beslutsmandat för att bland annat kunna bevaka planerade byggnadsprojekt på ett mer aktivt och övergripande sätt än vad som är möjligt för enskilda stadsdelar.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att ett paraplyseende över staden saknas när det gäller behovet av lokaler för olika sociala serviceinrättningar och planeringen av desamma. Nämnden anser även att en genomförandegrupp, oavsett dess kompetens, aldrig kan få avgöra i frågor som en eventuell hyra eftersom budgetansvaret ligger på respektive nämnd.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att genomförandegruppen har lyckats förhållandevis bra med sitt uppdrag och att det som fungerar inte bör förändras. Däremot anser nämnden att mer makt inte nödvändigtvis innebär ett bättre resultat samt att det knappast går att ha en ordning där en tjänstemannagrupp i socialtjänstförvaltningen fattar beslut om omfattande verksamhet för vilka stadsdelsnämnderna får verksamhets-, budget- och personalansvar.

Mina synpunkter

Det är angeläget att lösa problemet med bristande utbyggnadstakt av bostäder med särskild service. Genom den stora satsning på utbyggnad av reguljära bostäder i staden, det vill säga 15 000 bostäder under mandatperioden, borde det finnas goda förutsättningar att hitta lämpliga projekt där det är möjligt att integrera olika former av

särskild bostad. Dessa möjligheter måste självklart tas till vara, givet att de ekonomiska villkoren är realistiska.

I stadens budget för 2009 slås det fast att utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning måste öka. Vidare anges det att detta är ett stadsgemensamt åtagande. För att stödja utbyggnadsprocessen och få en effektiv nivå på beslut i dessa frågor föreslås i budgeten en central samordningsgrupp. En sådan tillsattes 2001, men har inte sammanträtt efter 2002. Den har nu återaktiverats av stadsledningskontoret. I den centrala samordningsgruppen lyfts lokalfrågor rörande omsorg om personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg, skolor, förskolor m.m. Ärenden anmäls till gruppen av bland andra ordförande för de olika genomförandegrupperna som finns, till exempel genomförandegruppen för bostäder med särskild service för funktionshindrade. Därmed finns det också ett forum för vilket genomförandegruppen kan anmäla tvistiga projekt för en stadscentral bedömning och prioritering i nära dialog med berörda stadsdelsnämnder.

Enligt stadens kompetens- och ansvarsfördelning är det stadsdelsnämnderna som ansvarar för biståndsbeslut för att därefter ombesörja att bostad erbjuds samt att verksamheten klaras inom budget. Det är också stadsdelsnämnderna som ansvarar för att beställa nya bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Det är möjligt, och önskvärt, att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden fortsätter att utveckla genomförandegruppens organisation och stadens interna och externa arbetsformer för att effektivisera arbetet i dessa frågor. Ett förbättrat samarbete kommer sannolikt att öka samsynen i staden om vilka behov som finns och underlätta fortsatt utbyggnad. Detta arbete bör dock ske utan att ytterligare administrativa resurser tas i anspråk för ändamålet och inom budget. Det måste också ske med bibehållen ansvarsfördelning mellan nämnderna. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna är och ska vara parallellställda nämnder.

För närvarande minskar antalet äldre-äldre i Stockholms stad. Lokaler som under en tid inte behövs för äldreomsorgens behov bör i första hand pröva att användas för andra sociala ändamål, som exempelvis boenden eller resurser för funktionshindrade eller hemlösa. Lämpar sig inte lokalerna för detta bör de kunna prövas för studentbostäder. Det viktiga är i så fall att lokalerna snabbt kan konverteras tillbaka när behoven på det sociala området i övrigt förändras.

Slutsatsen blir att det är mycket positivt att den centrala samordningsgruppen har återaktiverats samt att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden får utveckla genomförandegruppen för bostäder med särskild service för funktionshindrade i samråd med den centrala samordningsgruppen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen för bostäder med särskild service för funktionshindrade godkänns i enlighet med vad föredragande borgarråd anfört i denna promemoria.

Stockholm den 20 mars 2009

ULF KRISTERSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Arbetsordning för samordningsgrupp och arbetsgrupp för lokalfrågor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. I huvudsak bifalls det föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anføres följande.

Vi konstaterar att varken socialborgarrådets förslag att återaktivera en tidigare central samordningsgrupp eller socialtjänstnämndens förslag att omvandla nuvarande genomförande-grupp till en beslutsgrupp löser de grundläggande olägenheterna med att stadsdelsnämnderna av ekonomiska skäl inte vågar bygga för mer än det egna behovet. Liksom kommunstyrelsens handikappråd anser vi att det är det stora problemet i dag vilket leder till en stor brist på bostäder med särskild service.

Vår uppfattning är att förutsättningar för gruppboendestäder och stödboendestäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och att stadsdelsnämnderna alltid ska redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikappråd och brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i alla planändringar där stadsdelsnämnden får yttra sig samt i samband med programarbete i ett område. För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena. Socialtjänstnämnden ska särskilt uppmärksamma behovet av boenden för små funktionshindersgrupper och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Det är av stor vikt att den nya samordningsgruppen bevakar alla stora bostadsprojekt. Idag är antalet särskilda boendeformer ytterst blygsamma i de större bostadsområden som planeras. Vi är också mycket bekymrade över att utbyggnaden av bostadsrätter på hyresrätternas bekostnad har medfört minskade möjligheter att bygga gruppboendestäder. Vi delar socialtjänstförvaltningens uppfattning att planerade bostäder för personer med funktionsnedsättningar bör inarbetas mer strukturerat i stadens bostadsplanering. Alla stora bostadsprojekt måste inrymma såväl många gruppboendestäder som service- och stödlägenheter.

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket KHR betecknar som en ”kränkning av människors självbestämmanderätt”.

En ny plan för utbyggnad av gruppboendestäder är äntligen på gång, sedan den föregående planen gick ut för mer än två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning. Planen bör utgå från en vision om framtidens boende, som tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna. Vi anser att planen ska beslutas av kommunfullmäktige och bara av kommunstyrelsen, i likhet med beslutsordningen för planen som antogs 2001. Kommunfullmäktige bör lägga ut obligatoriska uppdrag för alla berörda nämnder och styrelser att ansvara för sin del av utbyggnaden, så att helheten innebär att staden totalt bygger de cirka 740 lägenheter som behövs.

Vi vill i detta sammanhang även påpeka att vi vänder oss emot att den borgerliga majoriteten i staden under 2008 började räkna in gemensamhetsutrymmen i hyran för gruppbostad enligt LSS. Detta medför att det kan vara väldigt svårt för den enskilde att betala hyran i gruppbostad. När gemensamhetsutrymmen räknas in innebär det att hyrorna kan hamna på ca 7 500 kr i månaden. Med tanke på att de flesta boende har aktivitets- eller sjukersättning som inkomst innebär detta att de får oerhört lite kvar att leva på. LSS- kommittén har dessutom konstaterat att det strider mot handikappolitiska principer.

ÄRENDET

Genomförandegruppen för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning (GG) inrättades genom beslut av kommunfullmäktige och har funnits i sin nuvarande form sedan år 2001. Som grund för arbetet har funnits en fastställd utbyggnadsplan. Gruppen leds av tjänstemän från socialtjänstnämnden. Representanter för stadsdelsnämnderna, kommunstyrelsen och de stadsbyggande nämnderna ingår i gruppen.

Enligt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har GG bidragit till utbyggnaden av bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Nämnden redovisar dock svårigheter i utbyggnadsprocessen. Trots att man enligt nämnden är överens om att alla boenden ska ses som gemensamma resurser kan stadsdelsnämnderna ha svårt att överblicka och bevaka behovet för staden som helhet. En svårighet är att GG inte har mandat att besluta om utbyggnad, det är berörd stadsdelsnämnd som enligt nuvarande delegationsordning är ansvarig och beslutar om genomförande av ett specifikt projekt. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden konstaterar att en faktor som kan påverka intresset att bygga nya boenden är oron för höga driftkostnader vilket gör att stadsdelsnämnderna blir tveksamma att åta sig utbyggnad för stadens samlade behov. Under senare tid har även många planerade utbyggnadsprojekt avbrutits genom beslut i stadsdelsnämnderna.

Nämnden anser att det finns ett fortsatt behov av utbyggnad av bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att nuvarande GG omvandlas till en beslutsgrupp som leds och administreras av nämnden. GG:s sammansättning och arbetsformer får beslutas i särskild ordning och uppgiften föreslås bli att:

- Inhämta kunskap om och ta ställning till behov och planerade utbyggnader.
- Göra kvalitetsbedömningar.
- Besluta i ärenden som ska underställas kommunstyrelsens ekonomiutskott.
- Behandla frågor som är av principiell och policyskapande karaktär.
- En särskild arbetsgrupp underställd GG föreslås hålla i det övergripande arbetet med uppgift att:
 - Följa behovet av bostäder med särskild service.
 - Ha kontinuerlig kontakt med berörda stadsdelsförvaltningar.
 - Aktivt bevaka planerade bostadsbyggnadsprojekt och övriga byggprojekt och utreda vilka projekt som är möjliga för bostad med särskild service.
 - Kontakta och ha fortlöpande kontakt med byggherrar.
 - Bevaka tillskottet av boenden i staden från övriga aktörer.
 - Samla kommunövergripande frågor och hantera dem.
 - Fungera som erfarenhetsbank.
 - Svara för föredragning av ärenden i GG med förslag till omdöme över aktuellt projekt efter samverkan med berörd stadsdelsförvaltning.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden anser att fördelen med en mer övergripande central samordning är att man bättre ser och kan verka för att boenden inom funktionshinderområdet ses som en gemensam resurs för hela staden. En långsiktig helhetssyn på boendeplaneringen kan uppnås generellt och för speciella grupper. Med ett utökat mandat kan bevakning ske av stora bostadsprojekt, speciella behov av bo-

städer påskyndas, samarbete med olika byggherrar förbättras och tillskottet i staden av övriga aktörer bevakas.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden konstaterar att om beslut fattas enligt förslaget till ny organisation med en arbetsgrupp kommer det att behövas särskilda resurser. Dimensionering och kostnad blir enligt nämnden beroende av vilken sammansättning och vilka arbetsformer som kommer att föreslås för arbetsgruppen.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 september 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det behövs en mer drivande roll för att utbyggnaden ska effektiviseras. Man behöver då ha ett centralt mandat eller ansvar i någon form att besluta om utbyggnadsfrågorna i staden.

Fördelen med en mer övergripande central samordning är att man bättre ser och kan verka för att boenden inom funktionshinderområdet ses som en gemensam resurs för hela staden. Man får också en långsiktig helhetssyn på boendeplaneringen generellt, för speciella grupper samt för ersättningsbehov. Med utökat mandat kan bevakning ske av stora bostadsprojekt, speciella behov av bostäder påskyndas, samarbete med olika byggherrar förbättras och tillskottet i staden av övriga aktörer bevakas. Man kan därutöver göra uppföljningar i staden vad avser kostnader, effektivt utnyttjande, bemanningsfrågor, utvecklingstankar etc. Samarbete med stadsdelsförvaltningarna ska ske kontinuerligt och alltid.

Genomförandegruppen

Nuvarande Genomförandegrupp föreslås bli en beslutsgrupp. Den föreslås administreras av socialtjänstförvaltningen. Genomförandegruppen föreslås ledas av socialtjänstförvaltningen. Gruppens uppgift föreslås bli att:

- Inhämta kunskap om och ta ställning till behov och planerade utbyggnader.
- Göra kvalitetsbedömningar.
- Fatta beslut i ärenden som ska underställas kommunstyrelsens ekonomiutskott.
- Behandla frågor som är av principiell och policyskapande karaktär.

Vid Genomförandegruppens sammanträde kan berörda stadsdelsförvaltningar ges tillfälle att presentera sina ärenden. Inriktnings- och genomförandeärenden skrivs av stadsdelsförvaltningen och underställs stadsdelsnämnden för beslut. Genomförandegruppens yttrande ska inhämtas före nämndbehandling. Genomförandegruppens sammanträden ska protokollföras. Genomförandegruppens sammansättning och arbetsformer får beslutas i särskild ordning.

Arbetsgrupp

En särskild arbetsgrupp underställd Genomförandegruppen föreslås hålla i det övergripande arbetet.

Arbetsgruppens uppgifter föreslås bli att:

- Följa behoven av bostäder med särskild service.
- Ha kontinuerlig kontakt med berörda stadsdelsförvaltningar.
- Aktivt bevaka planerade bostadsbyggnadsprojekt och övriga byggprojekt och utreda vilka projekt som är möjliga för bostad med särskild service.
- Kontakta och ha fortlöpande kontakt med byggherrar.
- Bevaka tillskottet av boenden i staden från övriga aktörer.
- Samla kommunövergripande frågor och hantera dem.
- Fungera som erfarenhetsbank.
- Svara för föredragning av ärenden i Genomförandegruppen med förslag till omdöme över aktuellt projekt efter samverkan med berörd stadsdelsförvaltning.

Arbetsgruppen föreslås i sitt arbete samverka med övriga berörda förvaltningar såsom stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och fastighetskontoret.

Till arbetsgruppen kan knytas referensgrupper för olika intressenter, där brukarorganisationerna är en viktig sådan.

Arbetsgruppens arbetsformer får närmare diskuteras och utformas. Många stadsdelsförvaltningar kan och vill sköta planeringen själva när projekten är beslutade. Arbetsgruppen föreslås dock även där nära följa planeringen. För andra stadsdelsförvaltningar kan arbetsgruppen hålla i planeringen under hela projektets gång i nära samråd med förvaltningen.

Kommunövergripande boenden för särskilda grupper, t ex förvärvade hjärnskador och personer med flera funktionshinder, föreslås bli ett särskilt ansvarsområde.

En utgångspunkt gällande boendenas utformning är att staden ska ha ett enhetligt kvalitetsprogram med en minsta godtagbara standard för gruppboenden. Det är viktigt att detta följs. Ett sådant program finns redan enligt beslut i Genomförandegruppen men följs många gånger inte. Det måste också utvecklas kvalitetsprogram för andra former av boenden än rena gruppboendestäder. Länsstyrelsen granskar och bedömer de boenden som kommer att drivas av privata entreprenörer både ur bostadsstandards- och arbetsmiljösynpunkt.

Om beslut fattas enligt förslaget till ny organisation med en arbetsgrupp kommer det att behövas särskilda resurser. Dimensionering och kostnad blir beroende av vilken sammansättning och vilka arbetsformer som kommer att föreslås för arbetsgruppen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret och kommunstyrelsens handikappråd.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	9
Kommunstyrelsens handikappråd	10
Bromma stadsdelsnämnd	11
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	12
Farsta stadsdelsnämnd	12
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	13
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	13
Kungsholmens stadsdelsnämnd	14
Norrmalms stadsdelsnämnd	16
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	17
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	18
Skärholmens stadsdelsnämnd	18
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	19
Södermalms stadsdelsnämnd	19
Älvsjö stadsdelsnämnd	21
Östermalms stadsdelsnämnd	21

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 december 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att lösa problemet med bristande utbyggnadstakt av bostäder med särskild service. Genom den stora satsningen på utbyggnad av reguljära bostäder i staden, 15 000 nya lägenheter under mandatperioden, borde förutsättningarna vara goda att hitta lämpliga projekt där det är möjligt att integrera olika former av

särskild bostad. Dessa möjligheter måste naturligtvis tas till vara, givet att de ekonomiska villkoren är realistiska.

I kommunfullmäktiges budget för 2009 slås fast att utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar måste öka. Vidare anges att det är ett stadsgemensamt åtagande och för att stödja utbyggnadsprocessen och få en effektiv nivå på beslut i dessa frågor tillsätts en central samordningsgrupp.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunstyrelsen under 2001, efter beslut i kommunfullmäktige, beslutat att tillsätta en samordningsgrupp för utbyggnad av särskilda boen- deformer. Gruppens uppgift har varit att bevaka att utbyggnad sker på ett kostnadseffektivt sätt och att lokala behov inte begränsar stadens samlade behov. Gruppen har inte samman- trätt efter 2002. Stadsledningskontoret har för avsikt att, efter viss anpassning till stadens nuvarande organisation, aktivera denna grupp. Därmed kommer det att finnas ett forum till vilket GG kan anmäla tvistiga projekt för en stadscentral bedömning och prioritering.

Socialtjänstnämndens initiativ, som syftar till att stärka GG:s mandat och öka trycket och den centrala samordningen i frågan att bygga ut bostäder med särskild service, är positivt. Dock anser stadsledningskontoret att det är otydligt i vissa delar, bland annat vad som på avgörande sätt skiljer jämfört med nuvarande arbetssätt och hur beslut om utbyggnad ska fattas. En springande punkt är ytterst var beslut om utbyggnad fattas. Enligt stadens kompe- tens- och ansvarsfördelning ansvarar stadsdelsnämnderna för biståndsbeslut och för att där- efter ombesörja att bostad erbjuds samt att verksamheten klaras inom budget. Det är därför i sammanhanget omöjligt att en annan nämnd kan besluta i frågor som direkt berör stadsdels- nämndernas verksamhet och budget. Detta vore att ge socialtjänstnämnden ett mandat att agera överordnat stadsdelsnämnderna i denna fråga. Stadsledningskontoret motsätter sig detta kraftfullt och konstaterar att ett sådant beslut kan endast fattas av kommunfullmäktige.

Det är möjligt, och önskvärt, att socialtjänstnämnden fortsätter att utveckla GG:s organi- sation och stadens interna och externa arbetsformer för att effektivisera arbetet i dessa frågor. Ett förbättrat samarbete kommer sannolikt att öka samsynen i staden om vilka behov som finns och underlätta fortsatt utbyggnad. Detta arbete bör dock ske utan att ytterligare admi- nistrativa resurser tas i anspråk för ändamålet och inom budget.

Den valfrihetsmodell som införs den 1 juli 2009 underlättar för enskilda, som genom bi- ståndsbeslut beviljats särskilt boende, att söka bostad oavsett var den är belägen eller vem som är utförare. Stadsledningskontoret bedömer att förändringen kommer att förstärka för- hållandet att dessa boenden är stadsgemensamma resurser. Kopplingen mellan det stadsdels- nämndsområde som den sökande bor i, och var i staden man får möjlighet att få bostad, blir inte lika tydlig. Detta kommer även att ställa särskilda krav på staden för planering och in- riktning på den fortsatta utbyggnaden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen avslår socialtjänstnämndens begäran om ny organisation och arbetsformer för GG och att kommunstyrelsen i övrigt anser näm- dens begäran besvarad med vad som anförts ovan.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 27 novem- ber 2008 att som svar på remissen lämna följande yttrande

Ett centralt ansvar för utbyggnaden av bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning är något som handikappföreningarna i Stockholm anser nödvändigt. Det har också framförts i rapporter från HSO Stockholms stad och i möten såväl med social- borgarrådet som med tjänstemän i staden. Vi har därför anledning att ställa oss positiva till förslag som går i den riktningen.

Tyvärn har det varit svårt att tolka den närmare innebörden av det remitterade förslaget.

Vi har dock fått muntliga förklaringar som gör att vi anser oss kunna lämna nedanstående synpunkter.

Förslaget innebär att staden centralt ska planera och bygga bostäder men att stadsdelsnämnderna ska stå för investeringskostnaderna och de tomgångskostnader som kan uppstå liksom för drift av verksamheterna. Det innebär att de nuvarande olägenheterna med att förvaltningarna inte vågar åta sig att bygga för mer än det egna behovet består. Stadens strävan att göra beståndet av bostäder med särskild service till en resurs för hela staden går om intet.

Vi anser i stället att staden centralt ska ta ansvaret såväl för planering och utbyggnad av bostäder enligt SoL och LSS som för de kostnader som är förknippade med det. Staden centralt ska också svara för fördelningen av lägenheter och för de tomgångskostnader som kan uppstå.

Stadsdelsnämndernas ansvar ska vara att bedöma och redovisa de aktuella behoven i den egna stadsdelen, inte bara i antal lägenheter utan också i fråga om utformning, och behoven på några års sikt som underlag för den centrala planeringen och för fördelningen av bostäder. Ansvaret för driften av verksamheten ska givetvis liksom hittills ligga på stadsdelsnämnderna.

Vi vill i sammanhanget erinra om att HSO har varnat för de tendenser till standardisering av utformningen som vi kan iaktta i dagens planering. Det måste ges möjligheter till individuella lösningar på samma sätt som det gör varje annan bostadskonsument.

Det är ytterst angeläget att förändringen görs snabbt eftersom bostadsbyggandet ser ut att minska drastiskt i staden. Det måste finnas en reserv av projekt att tillgripa för att den stora bristen på bostäder med särskild service ska kunna arbetas bort.

Övriga delar av det remitterade förslaget har vi inte något att invända mot. Vi förutsätter att handikapprörelsen ges möjlighet att ta en aktiv del i genomförandegruppens kommande arbete, inte minst i den del som gäller frågor av principiell och policyskapande karaktär.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer förslaget om ny organisation och arbetsformer för genomförandegruppen. De boenden med särskild service som finns i staden är gemensamma resurser och det kommer att tydliggöras vid införande av valfriheten den 1/7 -2009 då stadens bostäder med särskild service ska förmedlas av en stadsgemensam förmedlingsgrupp. För att kunna erbjuda en valfrihet för de som får beslut om insatsen bostad med särskild service är en samlad behovsinventering och planering nödvändig. Brist på bostäder är ett stort problem som ofta kräver dyra lösningar i form av köpta platser utanför Stockholms kommun. En sådan lösning kan innebära en inte önskvärd flytt för den enskilde. Förvaltningen anser att genomförandegruppen bör vara en beslutsgrupp enligt förslaget och att en arbetsgrupp är viktig för en effektiv behovsinventering, bevakning, samverkan och planering.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (v), Magnus Dannqvist (s), Mervi Mäkinen Andersson, Lennart Pöppel, Sonja Mogert (alla s), Jonas Eklund (mp), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om ny organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen. En förbättrad överblick över stadens samlade behov av bostäder med särskild service samt mandat för den nya Genomförandegruppen att fatta beslut är enligt förvaltningens mening en förutsättning för att utbyggnaden generellt ska effektiviseras.

Vidare är det av vikt med en samlad funktion i staden vilken har till uppgift att långsiktigt ansvara för planeringen av bostad med särskild service i olika former utifrån stadens totala behov av boenden. I den långsiktiga planeringen är det också en viktig del att söka kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Detta blir desto viktigare då arbetet pågår med att införa en valfrihetsmodell i staden för bland annat bostad med särskild service. Detta ställer ökade krav på att de boenden som byggs också utformas i enlighet med de behov och önskemål som brukarna har för att vara ett attraktivt val. Det är därför också en nödvändighet att uppgifter om behovet av särskilda boenden årligen inhämtas på ett systematiskt och mer enhetligt sätt. Genom en central Genomförandegrupp ser förvaltningen också bättre möjligheter att lättare överblicka behovet av gruppboenden och serviceboenden var för sig samt tillse att dessa uppfyller definitionerna och kvalitetsnivån för sådana bostäder.

Likaså delar förvaltningen den uppfattningen att stadens kvalitetsprogram, i vilket minsta godtagbara standard för gruppboenden anges, bättre ska tillämpas och följas. Med samlade erfarenheter och resurser i en Genomförandegrupp finns också större möjligheter att utveckla andra typer av boendeformer för olika funktionsnedsättningar. En utveckling som begränsas något av nuvarande organisation där både underlag och beslutsfattande till största delen är lokalt. Förvaltningen ser således stora fördelar med en organisation där erfarenheter samlas och kan komma till användning vid bedömning av exempelvis utformning av gruppboenden, lägen och projektens ekonomi. Det nya förslaget till organisation torde också enligt förvaltningen innebära att den lokala förankringen kvarstår i och med att det ska finnas ett nära samarbete med respektive stadsdelsförvaltning i varje projekt.

Förvaltningen finner dock att det av förslaget inte tydligt framgår vilket ansvar stadsdelarna fortsättningsvis har beträffande exempelvis beslut i inriktningsärenden och genomförandeärenden. Denna del av förslaget behöver således tydliggöras.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Malin Larsson (v) och Mats E P Lindqvist (mp), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i förslaget som överensstämmer helt med det nya valfrihetssystemet som innebär att staden ses som en gemensam resurs och som förutsätter en samordnad utbyggnad av bostäder för målgruppen. En enskild stadsdelsnämnd kan i dagsläget ha svårt att förutse kommande behov vid planering av nya bostadsområden. En central genomförande-grupp med beslutanderätt har också bättre förutsättningar att ställa krav på byggherrar och att undvika förgävesprojektering, vilket kan ge mer kostnadseffektiva lösningar för staden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Wahlman m.fl. (m), Ingela Gille Rausén (fp) och Fredrik Wallén (kd), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer förslaget om central samordning. Det säkrar kompetensen och möjliggör en bättre förhandlingsposition gentemot byggherrar. Det är dock viktigt att arbetet sker i ett nära samråd med berörda stadsförvaltningar om behov och lokalisering. Viktiga aspekter är bland annat lägenheternas storlek, utformning men även att tillkommande boenden måste vara kollektivtrafikmässigt väl belägna. Att kunna ta sig med bussar och tåg till och från boendena är viktigt både för klienterna och personalen.

Förvaltningen efterlyser samtidigt en genomlysning av kostnadsfördelningarna dels kring nyproduktion av gruppboenden och dels för driften när brukare tas emot från andra stadsdelar. Hur ska kostnader som uppkommer vid nyproduktionen av bostäder fördelas om en stadsdel genom centralt beslut tvingas skapa ett gruppboende för att uppfylla andra stadsdelars behov? Kommer full kompensation att utgå för driften av verksamheten för de stadsdelsförvaltningar som tar emot brukare från andra stadsdelar? Förvaltningen föreslår att dessa frågeställningar löses innan Genomförande-gruppen ges utökat mandat. Målsättningen bör vara att stadsdelar får full kostnadskompensation för kostnader som förknippas med mottagande av brukare från andra stadsdelar

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2008 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och översända det som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Wallman m.fl. (s), Carita Stenbacka Tenezakis (v) och Jimmy Mannung (mp), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen håller med om att det behövs en kraftig utbyggnad av gruppboende både vad gäller antal och inriktning på olika grupper av brukare. Därför är det också bra med överblick över vilka behov som finns och att, så som föreslås, boende för personer med funktionsnedsättning ska inarbetas mer strukturerat i stadens bostadsplanering. I övriga förslag som lämnas i socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande kan förvaltningen däremot inte instämma.

Så som förvaltningen förstår förslaget skulle det innebära att stadsdelsnämnderna får mycket litet att säga till om i frågan om byggandet av nya boende med särskild service. Det som återstår för stadsdelarna är att notera behov från brukare, att på beställning från genomförandegruppen skriva tjänsteutlåtanden samt att betala löpande kostnader för de färdigbyggda boendena.

Förvaltningen finner det orimligt en instans ska besluta om kostnader som för mycket lång tid kommer att belasta budgeten för en annan instans. Förvaltningens grundställning är därför att initiativrätten och beslutanderätten ska finnas kvar hos stadsdelsnämnderna. Om socialtjänstförvaltningens förslag genomförs måste stadsdelsförvaltningarna hållas ekonomiskt skadeslösa för de kostnader som kan tillkomma för driften av de nya gruppboendena. Annars kan det hända att stadsdelsnämnden får ekonomiskt underskott till följd av att genomförandegruppen beslutat om ett nytt gruppboende i stadsdelen som nämnden inte får kostnadstäckning för.

Förvaltningen vill i detta sammanhang erinra om vad den anförde i frågan om lokalkostnader i samband med yttrande om nytt ersättningssystem för insatser enligt LSS.¹ I förslaget till nytt ersättningssystem sades att lokalkostnader ska ersättas med en schablon som fastställs efter de genomsnittliga kostnaderna för befintliga lokaler. Förvaltningen kommenterade detta på följande sätt:

”Förvaltningen hyser stor oro för att lokalschablonen inte ska täcka hyreskostnaderna i de gruppboende som behöver tillkomma i nybyggnation. Om lokalschablonen hamnar på den nivå som skissats kommer stadsdelsnämnderna få budgetunderskott för alla nybyggda och tillkommande gruppboende.”

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att Genomförandegruppens organisation och arbetsformer bör ses över. Nuvarande organisation fungerar inte optimalt.

Boenden ska vara en resurs för hela staden och det är viktigt med ett helhetsperspektiv och samordning

Förvaltningen instämmer till fullo i att alla boendens ska ses som stadens samlade resurs och att stadsdelsnämnderna kan ha svårt att överblicka och bevaka behoven i staden som helhet. Bättre överblick och samordning är nödvändig och förutsättningen är att man regelbundet inventerar vilka behov som finns. Förvaltningen vill i detta sammanhang betona vikten av att även om planeringen sker centralt i staden måste den ske i samverkan med

¹ Ersättningssystem samt övergripande handläggning av ärenden i valfrihetssystem enligt LSS – remissyttrande, dnr 268-08-006, sdn 2008-08-28

stadsdelsförvaltningarna.

Då planering och byggnation är en långdragen process är det särskilt viktigt att följa antalet barn och ungdomar som växer upp för att tillgodose deras framtida behov.

En annan viktig grupp vars behov måste tillgodoses är personer som pga sin funktionsnedsättning har ett för omgivningen störande beteende och där det kan vara nödvändigt att hitta lösningar i fristående hus.

Oklart mandat för genomförandegruppen

Nuvarande genomförandegrupp föreslås bli en beslutsgrupp. Gruppens uppgift blir enligt förslaget att:

- Inhämta kunskap om och ta ställning till behov och planerade utbyggnader.
- Göra kvalitetsbedömningar.
- Fatta beslut i ärenden som ska underställas kommunstyrelsens ekonomiutskott.
- Behandla frågor som är av principiell och policyskapande karaktär.

Inriktnings- och genomförandeärenden föreslås även fortsättningsvis skrivas av stadsdelsförvaltningen och underställas stadsdelsnämnden för beslut. Genomförandegruppens yttrande ska inhämtas före nämndbehandling. I förslaget framgår att berörda stadsdelsnämnder kan ges tillfälle att presentera sina ärenden för genomförandegruppen.

Förvaltningen ställer sig frågande till denna konstruktion. Det bör förtydligas hur Genomförandegruppens beslutsmandat ska se ut. Ingen förändring av reglementet föreslås.

De projekt som stadsdelsnämnderna framför allt har svårt att fatta beslut om eller där man avslår är sådana projekt som antingen är dyra pga höga byggkostnader eller har höga driftskostnader och där de boende kommer från andra stadsdelar än den egna. Höga produktionskostnader påverkar även hyresnivån för den enskilde. Förvaltningens uppfattning är att frågan bör utredas vidare och en möjlig lösning kan vara att ge ekonomiska incitament för stadsdelsnämnderna att driva de mest kostnadskrävande boendena.

- Arbetsgruppen måste arbeta visionärt och ligga steget före
- En särskild arbetsgrupp underställd Genomförandegruppen föreslås hålla i det övergripande arbetet. Arbetsgruppens uppgifter föreslås bli att:
- Följa behoven av bostäder med särskild service.
- Ha kontinuerlig kontakt med berörda stadsdelsförvaltningar.
- Aktivt bevaka planerade bostadsbyggnadsprojekt och övriga byggprojekt och utreda vilka projekt som är möjliga för bostad med särskild service.
- Kontakta och ha fortlöpande kontakt med byggherrar.
- Bevaka tillskottet av boenden i staden från övriga aktörer.
- Samla kommunövergripande frågor och hantera dem.
- Fungera som erfarenhetsbank.

Svara för föredragning av ärenden i Genomförandegruppen med förslag till omdöme över aktuellt projekt efter samverkan med berörd stadsdelsförvaltning.

Arbetsgruppen föreslås i sitt arbete samverka med övriga berörda förvaltningar såsom stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och fastighetskontoret. Till arbetsgruppen kan knytas referensgrupper för olika intressenter, där brukarorganisationerna är en viktig sådan. Arbetsgruppens arbetsformer får närmare diskuteras och utformas.

Många stadsdelsförvaltningar kan och vill sköta planeringen själva när projekten är beslutade. Arbetsgruppen föreslås även där nära följa planeringen. För andra stadsdelsförvaltningar kan arbetsgruppen hålla i planeringen under hela projektets gång i nära samråd med förvaltningen.

Förvaltningen anser att denna arbetsfördelning är bra men vill dessutom betona vikten av att arbetsgruppen har en vision om framtidens boende. De måste ha kunskap om vad dagens och morgondagens brukare efterfrågar och med utgångspunkt i inventeringarna ligga steget före. Det måste finnas en mångfald av alternativa boendeformer, t ex servicebostäder som ligger i nära anslutning till personal eller längre ifrån. Det bör finnas lägenheter med olika grad av självständighet och det bör finnas möjlighet att göra ”boendekarriär” trots ett handi-

kapp. Med boendekarriär menas här möjligheten att flytta från ett boende med stort stöd till ett mera självständigt boende. Vi får inte glömma att det handlar om ett livslångt boende och möjlighet att "leva som andra".

Ett gemensamt funktions- och kvalitetsprogram för stadens bostäder med särskild service måste snarast utarbetas

I förslaget framgår att det ska finnas ett enhetligt kvalitetsprogram med minsta godtagbara standard för gruppboendestäder. Vad menar socialtjänstförvaltningen med standard? Förvaltningen vill framhålla behovet av enhetliga gemensamma funktionsprogram för stadens olika typer av gruppboendestäder vilket skulle underlätta kontakter med byggherrar, såväl kommunala som privata.

Staden bör etablera ett samarbete med Bostad Stockholm för tillgång till vanliga lägenheter

För vissa personer är en vanlig lägenhet ett fungerande alternativ. Många av de personer med funktionshinder som biståndshandläggarna möter idag efterfrågar en vanlig lägenhet och skulle kunna bo i en sådan lägenhet med boendestöd. Förvaltningen anser därför att staden måste etablera ett samarbete med Bostad Stockholm för att få tillgång till lägenheter via dem. Tidigare fanns en överenskommelse med dåvarande bostadsförmedlingen där biståndshandläggarna kunde rekvirera lägenheter och förvaltningen har goda erfarenheter av detta samarbete.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Lars Arell m.fl. (s) och Hans Enroth (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (mp), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det är helt klart att det behövs en kraftig utbyggnad av bostäder med särskild service för att tillgodose behovet. Förvaltningen vill i detta sammanhang framhålla att det bland personer med psykiska funktionsnedsättningar sannolikt finns ett större behov än vad som framgått av den inventering som nyligen genomförts i staden. Det finns alltså psykiskt funktionshindrade som varken är kända inom socialtjänsten eller inom landstingets psykiatriska verksamhet och som skulle behöva den typen av bostad.

Som socialtjänstnämnden framhåller är det svårt för en enskild stadsdelsnämnd att överblicka och bevaka stadens samlade behov och planerade byggprojekt. Förvaltningen delar därför uppfattningen att det behövs en central samordning för att bostäder med särskild service i realiteten ska utgöra en för staden gemensam resurs.

Inte minst när det gäller utbyggnad av boenden för personer med mera sällan förekommande funktionsnedsättningar behövs ett övergripande ansvar. Förvaltningen välkomnar därför förslaget om att boenden för t.ex. för personer med förvärvade hjärnskador och personer med flera funktionshinder, föreslås bli ett särskilt ansvarsområde för genomförandegruppen. Förvaltningen vill framhålla att det även finns ett stort behov av boenden för yngre dementa.

Som förvaltningen uppfattar det är den samordning som i nu finns vad gäller bostad med särskild service mycket bristfällig. På lokal nivå finns ett visst samarbete inom de fyra s.k.

förmedlingsgrupper som etablerats inom staden, där företrädare för flera stadsdelsförvaltningar träffas regelbundet för att gemensamt bedöma vem eller vilka personer som har störst behov av att få en bostad med särskild service. Eftersom tillgången på bostäder är mycket begränsad är det sällan annat än de mest akuta behoven som kan tillgodoses.

En svårighet med nuvarande organisation uppges vara att genomförandegruppen inte har mandat att fatta beslut om utbyggnad och att det behövs ett centralt mandat eller ansvar i någon form att besluta i dessa frågor. Enligt förslaget ska genomförandegruppen därför omvandlas till en beslutsgrupp. Förvaltningen har svårt att riktigt förstå vad gruppen ska besluta om och också vad som är skillnaden mellan gruppens nuvarande uppdrag och det uppdrag gruppen föreslås få i fortsättningen.

Av förslaget framgår att beslut om utbyggnad även fortsättningsvis ska fattas av berörd stadsdelsnämnd men att genomförandegruppens yttrande ska inhämtas före nämndbehandling. Vad förvaltningen förstår innebär detta att genomförandegruppen kommer att vara en form av remissinstans i förhållande till nämnden.

Samtidigt sägs att genomförandegruppen ska ha mandat att fatta beslut om utbyggnad. Betyder detta att stadsdelsnämnderna kommer att kunna åläggas att inrätta bostäder med särskild service om genomförandegruppen bedömt att det finns behov och ett lämpligt byggprojekt? Förvaltningen anser att sådana beslut endast kan fattas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med bindande verkan för stadsdelsnämnderna och efterlyser ett klargörande vad gäller beslutsfattandet.

I genomförandegruppens nuvarande uppdrag ingår att göra bedömningar av stadsdelsnämndernas ansökan om stimulansbidrag, vilket innebär att gruppen ska ge ”omdöme om varje ny- och ombyggnad och då beakta projektets ekonomi.” Enligt förslaget ska genomförandegruppen i fortsättningen ”fatta beslut i ärenden som underställs kommunstyrelsens ekonomiutskott”. Det framgår dock inte vad genomförandegruppen föreslås besluta om. Även i detta fall behövs ett klargörande.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (mp), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Socialtjänstnämnden anför att de befintliga cirka 1400 LSS-bostäderna inom staden behöver kompletteras med fler sådana för att tillgodose behovet – med ca 300 omedelbart eller inom ett år och med ytterligare närmare 500 bostäder under följande år. Av remissunderlaget framgår vidare att utbyggnadstakten uppgår till ca 70 - 80 LSS-bostäder per år.

I remissunderlaget anför socialtjänstnämnden att den alltför låga utbyggnadstakten i huvudsak skulle avhjälpas om ansvar och beslutsbefogenheterna för utbyggnaden av denna typ av bostäder centraliserades.

Förvaltningen kan konstatera att nivåersättningssystemet ofta inte medför tillräcklig kostnadstäckning, i vart fall inte under den första tiden efter det att ett boende inrättats. Det beror på att lägenheter då ofta står tomma. Skulle nuvarande ersättningssystem kompletteras med täckning för tomgångshyror m.m. ökar incitamenten för en höjd utbyggnadstakt. Förvaltningen bedömer därför att problemet snarare är av ekonomisk art och inte bristande organisation och ansvarsfördelning.

Vidare anser förvaltningen att ett nära samarbete mellan genomförandegruppen och en central förmedlingsgrupp för bostad med särskild service för vuxna enligt LSS ger stora möjligheter till att effektivisera utbyggnaden utifrån en anpassning till aktuellt behov i staden av bostäder med olika inriktning av särskild service för vuxna enligt LSS.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 5 november 2008 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i synen på att byggnation av bostäder med särskild service för funktionshindrade, LSS personkrets 1 o 2 och för personer med psykiska funktionshinder är en angelägenhet för hela staden. En samordnad syn behövs. Det stämmer väl med förslaget om att inrätta en enda gemensam förmedlingsgrupp där förmedling av bostäder ska ske för att öka valfriheten för funktionshindrade.

Förvaltningen vill lyfta fram det remissvar som antogs i Skarpnäcks stadsdelsnämnd 2008-08-21, § 209 angående kommunfullmäktiges beslut 2008-05-26, dnr 326-1399/08 om ”Valfrihetssystem inom en rad insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)”.

”Det är viktigt att följa upp de verksamheter där schablonersättningen för gemensamhetslokaler ej täcker kostnaderna så att inte för mycket pengar tas från omsorgsersättningen (LSS-pengen) för att täcka lokalkostnaderna. Vidare tar ej utredningen upp frågan om de boendes hyra. De boende får, enligt stadens riktlinjer endast betala hyra upp till ett visst belopp. Om hyran för den boende överstiger detta belopp måste överskjutande del betalas av verksamheten dvs. tas från omsorgs- (LSS) pengarna. Om den enskilde ej kan betala sin hyra fullt ut måste dessa kostnader betalas av förvaltningen genom att pengar tas från schablonen.”

Förvaltningen vill betona vikten av samverkan mellan genomförandegruppen och stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen måste kunna ha inflytande över de särskilda boenden som planeras inom stadsdelsområdet, annars kan en central planering av boenden ge förvaltningen väsentligt ökade kostnader som förvaltningen inte har rådighet över. Dessutom bör genomförandegruppen ta hänsyn de gruppboende som redan finns och planera för att kommande bostäder med särskild service sprids jämt bland stadsdelsområdena i förhållande till områdenas befolkning.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2008 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Margareta Johansson (v), Liliane Svensson (s) samt Rebwat Hassan (mp), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till att genomförandegruppens organisation och dess arbetsformer ses över. Under flera års tid har förvaltningen kunnat konstatera att intresset för

att bidra till utbyggnad av bostäder varierat kraftigt mellan de olika stadsdelsnämnderna. Generellt verkar det som om nämnderna, med få undantag, endast planerat för utbyggnad för att täcka det egna behovet av bostäder. Vidare har noterats att det funnits stora brister i samordningen mellan närliggande nämnder och även saknats tydlig information om hur stora behov staden som helhet faktiskt har. I likhet med det remitterade förslaget anser förvaltningen att det är viktigt att det finns ett helhetsperspektiv i utbyggnadsarbetet och att någon får ansvar för att processens olika delar samordnas. Förvaltningen anser vidare att möjligheterna att skapa godtagbara bostäder, både ur funktionell och ekonomisk synpunkt, ökar avsevärt om Genomförandegruppens roll tydliggörs och gruppens ansvar utökas.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har tagit del av förslaget om organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen och är positiv till att gruppen som har helhetsperspektiv också får beslutsmandat för att bland annat kunna bevaka planerade bostadsbyggnadsprojekt på ett mer aktivt och övergripande sätt än vad som är möjligt för enskilda stadsdelar.

Efterfrågan på bostad med särskild service för vuxna är mycket större än utbudet. Både det omedelbara behovet av lägenheter och behovet av växling från gamla till nya gruppbo-städer är stort. Det finns dessutom tecken på att dagens unga brukare i framtiden kommer önska andra boendeformer än dem som nu erbjuds. Stadens mål är att erbjuda ett rikt utbud av utförare och lägenheter. Brukarna har ofta ett långvarigt behov och enskilda boenden kan vara fullbelagda under lång tid.

Boenden för personer med funktionsnedsättning behöver ha skräddarsydda, individuella lösningar vilket för med sig att dessa ofta specialiserar sig inom ett visst område. Med anledning av att enskilda stadsdelsförvaltningar kan ha svårigheter att möta efterfrågan är det är viktigt med ett helhetsperspektiv på hela stadens efterfrågan och utbud.

LSS handläggarnas kompetens i kontakten med den enskilde har avgörande betydelse för hur efterfrågan på boenden formuleras och därmed även på hur valfriheten i praktiken blir möjlig för individen. Nämnden anser det vara av stor vikt att frågor som ansvar, information och system är tydliga samt att LSS handläggarna erbjuds riktad utbildning i dessa frågor.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2008 att

1. Bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Nämnden hemställer att kommunstyrelsen även i den fortsatta planeringen ser över behovet av en central samordning av lokalbehov av olika slag för att underlätta planeringen över staden men också för att processen för att underlätta processen ur ett helhetsperspektiv.
3. Nämnden anför därutöver:
Idag har varje stadsdel ett planeringsansvar för de åtaganden som finns enligt olika lagar. Vi menar att ett paraplyseende över staden saknas när det gäller behovet av lokaler för olika sociala serviceinriktningar och planeringen av desamma.

Det kan gälla

- förskolor eller tillfälliga paviljonger för sådan verksamhet,
- bostäder för funktionshindrade som i detta fall,
- lots för enskilda anordnares behov av lokaler
- lokaler för olika verksamheter för inom social omsorg, t. ex. hemlösa
- behov av lokaler inom äldreomsorgen.

Eftersom budgetansvaret ligger på resp. nämnd är det dock mycket viktigt att beställaren har det avgörande beslutet för en ev. hyra – det kan aldrig en s.k. genomförandegrupp, oavsett dess kompetens, få avgöra. Vi vill därför betona förvaltningens tjänsteutlåtande att det slutgiltiga beslutet om hyra måste ankomma på ansvarig nämnd.

Reservation anfördes av Jan Forsell m.fl. (s), Birger Jeansson (mp) och Heinz Spira (v), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Pia Toremar (c), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stöder socialtjänstförvaltningens förslag till ny organisation och arbetsformer för Genomförandegruppen. Att Genomförandegruppen ges mandat att fatta beslut bör effektivisera arbetet med utbyggnadsfrågor. En god planering är särskilt viktigt med tanke på att valfrihetsmodell för bostäder med särskild service införs under år 2009.

Även om Genomförandegruppen ansvarar för övergripande central samordning är stadsdelsnämndernas medverkan i stadens boendepanering viktig. Det behöver tydliggöras hur samarbetet mellan Genomförandegruppen och stadsdelsnämnderna ska organiseras.

Det är lite oklart vad socialtjänstförvaltningen menar med förslaget att genomförandegruppen ska bli en ”beslutsgrupp”. Stadsdelsförvaltningen menar att en framgångsfaktor varit att genomförandegruppen inte kommenderat fram en utbyggnad för vilken stadsdelsnämnderna fått ta verksamhets-, budget och personalansvar, utan att det varit ett konstruktivt samarbete. Det finns ingen anledning varför man skall ha en annan beslutsordning för bostäder för funktionshindrade än man har för andra verksamheter t.ex. förskolor och dagverksamheter. Endast kommunfullmäktige och kommunstyrelse, som har ansvar för helheten, kan ge nämnderna direktiv och den ordningen bör man nog inte rucka på. Skiljer man på beslut och ansvar får man sällan vare sig bra beslut eller ett bra ansvarstagande.

Det är viktigt att boendekostnaden för nyproducerade bostäder inte blir för höga. En hög boendekostnad för enskilda kan medföra att stadsdelsnämnderna får en ökad kostnad för kommunalt bostadsbidrag för handikappade (KBH).

Förvaltningen instämmer i förslaget att kommunövergripande boenden för t.ex. personer med demens och förvärvad hjärnskada blir ett särskilt ansvarsområde.

Eftersom enskild verksamhet är tillståndspliktig måste nya objekt uppfylla de krav som länsstyrelsen ställer för att ge tillstånd, nämligen Boverkets regler för fullvärdiga bostäder. Tillståndsprövning sker först när en enskild verksamhet tilldelats en entreprenad. Det finns därför anledning att länsstyrelsen görs delaktig i planeringen av nya boenden.

Det finns fortfarande bostäder med särskild service som inte uppfyller Boverkets regler. Dessa bostäder måste förr eller senare ersättas med fullvärdiga bostäder. Om ersättningsobjekt inte kan ordnas i samma stadsdel bör ansvaret för driften av verksamheten övergå till den stadsdel dit verksamheten flyttar.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar och återoppar detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 4 december 2008 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 december 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inget att invända mot socialtjänstnämndens förslag att den nuvarande genomförandegruppen ska bli en beslutsgrupp. Förslaget innebär att man får en mer långsiktig helhetssyn på boendepaneringen generellt och en bevakning kan ske av bostadsprojekt för att påskynda utbyggnaden av bostäder med särskild service. Vad man däremot förlorar är kunskapen om lokala förhållanden. Genomförandegruppen bör i sitt arbete beakta synpunkter från stadsdelsnämnderna innan beslut tas. Förvaltningen anser därför att det är särskilt viktigt att genomförandegruppen har en ordentlig dialog och samråd med stadsdelsnämnderna under hela processens gång från att underlag tas fram till att beslut fattas.

Förvaltningen vill också peka på att det är viktigt att titta på fördelningen av utbyggnaden av särskilda boenden över staden. Stadsdelar med en stor nybyggnation riskerar annars att drabbas av ökade kostnader för bistånd till de funktionsnedsatta personer med behov av stöd enligt LSS som flyttar in till stadsdelen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2008 att godkänna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Utbyggnadstakten har varit god

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande ger en för negativ bild av vad som hittills åstadkommit. Den av KF år 2000 fastställda planen var 410 nya bostäder för personer med funktionsnedsättning under perioden 2001 - 2006. Med facit i hand kan vi se att det blev 415 lägenheter, dvs. målet uppfylldes med lite råge. Det är inte alltid stadens verksamheter har en lika god måluppfyllelse.

Utbyggnaden har därefter fortsatt. Sammanlagt finns idag drygt 1 400 bostäder för funktionshindrade, varav ungefär en tredjedel för psykiskt funktionshindrade. I genomförandegruppens senaste lista 2008-10-08 över aktuella utredningsobjekt finns planer för ytterligare 393 nya bostäder. Alla objekt kommer kanske inte kunna genomföras, å andra sidan tillkommer hela tiden nya objekt.

Bostäderna ligger ofta i gruppboendestäder med personal dygnet runt. Med tanke på att det är en av stadens allra kostsammaste insatser får man vara relativt nöjd med resultatet av genomförandegruppens arbete och med utbyggnadstakten.

Kraven på bostädernas utformning har varit för ensidiga

I socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande föreslår man att staden ska ha ett enhetligt program för bostädernas utformning och att ska följas. Stadsdelsförvaltningen anser dock att kraven på utformningen av funktionshindrades bostäder är för ensidiga. Inte minst Länsstyrelsen i Stockholms län har bidragit till ett mekaniskt synsätt på funktionshindrades bostäder.

Det finns ingen forskning som visar att just funktionshindrade mår bäst av att alltid bo

5 - 6 personer i gruppboende, utan denna utformning emanerar nog främst från personalönskemål om lagom många att sköta och korta avstånd. Funktionshindrade har förstås lika varierade behov av bostäder under sina liv som icke funktionshindrade. Ibland vill man bo för sig själv, ibland vill man bo i en studentkorridor med 8 - 10 lägenheter, ibland vill man bo ihop med någon och ibland passar kanske en traditionell gruppboende.

Man behöver sansa sig när även det gäller detaljreglering av utformningen inne i bostäderna t.ex. när det gäller köksdelens utformning, om det ska vara vägg mellan köksdel och vardagsrum eller man får ha s.k. köks-ö eller öppen planlösning.

Stadsdelsförvaltningens erfarenhet är att unga funktionshindrade med anhöriga sällan ser något attraktivt med traditionella gruppboenden, som de ofta tycker är institutionsmässiga med stora allmänna utrymmen och personalutrymmen. I stället föredrar man ofta servicelägenheter eller trapphusboende, dvs. ett antal anpassade lägenheter i ett vanligt bostadshus där det också finns en personallokal för nödvändig service till de funktionshindrade.

Nackdelen med servicelägenheter/trapphusboende är att det kan bli lite jobbigare för personalen jämfört med att ha alla lägenheter samlade i en gruppboende. Fördelen är att det mer liknar ett normalt boende och får mindre institutionskaraktär.

En stor fördel med servicelägenheter/trapphusboende är att det blir mer flexibelt. En funktionshindrad som börjar klara sig själv kan mer eller mindre övergå till att bli som en "vanlig" boende i huset medan en funktionshindrad med omfattande behov av hjälp kan få det. Antalet lägenheter kan lättare anpassas till behovet i och med att det i grunden är vanliga lägenheter. Sist men inte minst blir det inte lika kostsamt för staden som traditionella gruppboenden, vilket innebär att staden för samma kostnad kan åstadkomma fler bostäder för funktionshindrade.

Det finns naturligtvis även behov av mer institutionsliknande gruppboenden med särskilda hjälpmedel, kanske t.o.m. takliftrar för svårt fysiskt funktionshindrade. Dessa grupper utgör dock en minoritet.

Beslut och ansvar bör ligga på samma ställe

I socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande föreslår man att genomförandegruppen ska bli en "beslutsgrupp". Det är dock lite oklart vad man menar. Man säger att en svårighet har varit att genomförandegruppen inte har mandat att besluta om utbyggnaden. Å andra sidan föreslår man, precis som idag, att inriktnings- och genomförandeärenden skrivs av stadsdelsförvaltningen och underställs stadsdelsnämnden för beslut.

Stadsdelsförvaltningens uppfattning är att genomförandegruppen, jämfört med mycket annat i staden, lyckats förhållandevis bra med sitt uppdrag. Och att man bör vara försiktig med att ändra det som fungerar. En framgångsfaktor för genomförandegruppen har sannolikt varit att den inte kommanderat fram en utbyggnad som stadsdelsnämnderna fått ta verksamhets-, budget- och personalansvar för. Tvärtom har genomförandegruppen varit en rådgivande grupp som sammanställer, lyssnar, inventerar, bidrar med sakkunskap och överblick. Det har gjort att berörda nämnder och förvaltningar har fått respekt för gruppen, gärna samråder med den och i stort sett följer dess råd. Det är inte säkert att mer makt till gruppen hade gett bättre resultat.

Dessutom kan man knappast ha en ordning där en tjänstemannagrupp i socialtjänstförvaltningen fattar beslut om omfattande verksamheter för vilka stadsdelsnämnderna får verksamhets-, budget- och personalansvar. Det finns ingen anledning till varför man skall ha en annan beslutsordning för nya bostäder för funktionshindrade än man har för andra verksamheter t.ex. dagverksamheter och förskolor. Endast kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, som har ansvar för helheten, kan ge nämnderna direkta direktiv och den ordningen ska man nog inte ändra på. Skiljer man på beslut och ansvar får man sällan vare sig bra beslut eller ett bra ansvarstagande.

RESERVATIONER M.M.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Rosa Lundmark (v), vice ordföranden Magnus Dannqvist (s), ledamöterna Mervi Mäkinen Andersson, Lennart Pöppel, Sonja Morgert (alla s), ledamoten Jonas Eklund (mp) reserverade sig mot beslutet enligt följande:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas i huvudsak som svar till kommunstyrelsen.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket KHR betecknar som en ”kränkning av människors självbestämmanderätt”.

Förutom översynen av Genomförandegruppen uppmanar vi därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med Kommunstyrelsens handikappråd. Planen för utbyggnad av gruppboendestäder gick ut för två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning.

En sådan plan bör utgå från en vision om framtidens boende, som tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna.

Vår uppfattning är att förutsättningar för gruppboendestäder och stödboendestäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och att stadsdelsnämnderna alltid ska redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikapprådet och berörda brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i planeringen.

För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena. Socialtjänstnämnden ska särskilt uppmärksamma behovet av boenden för små funktionshindersgrupper och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.”

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Malin Larsson (v) och Mats E P Lindqvist (mp) enligt följande:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar till kommunstyrelsen
2. Samt därutöver anföras

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas samman med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”.

Vi uppmanar därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med Kommunstyrelsens handikappråd.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Wahlman m.fl. (m), Ingela Gille Rausén (fp) och Fredrik Wallén (kd) enligt följande:

Den nuvarande kösituation som råder är helt oacceptabel, och allt som kan bör göras för att korta köerna. Det är ur humanitär synpunkt oerhört viktigt att de personer som är i behov av en plats på ett boende snarast möjligt ska kunna få flytta in. Stadsdelsnämnderna behöver också slippa de straffavgifter som direkt döms ut när beviljat boende ej kan ordnas.

Att genomförandegruppen på detta sätt får en annan tyngd och ett tydligt mandat kan, tillsammans med andra åtgärder kanske lösa upp situationen. Här måste till en nära samverkan med stadsdelsnämnderna, och med ansvariga facknämnder.

När nya boenden planeras bör eftersträvas en hög grad av tillgänglighet – såväl med kollektiva färdmedel som med bil. Detta både för de boende, deras anhöriga och personalen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s), tjänstgörande ersättarna Carita Stenbacka Tenezakis (v) och Jimmy Mannung (mp) enligt följande:

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket KHR betecknar som en ’kränkning av människors självbestämmanderätt’.

Förutom översynen av Genomförandegruppen uppmanar vi därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med kommunstyrelsens handikappråd. Planen för utbyggnad av gruppboendestäder gick ut för två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning. En sådan plan bör utgå från en vision om framtidens boende, som tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna.

Vår uppfattning är att förutsättningar för gruppboendestäder och stödbostäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och att stadsdelsnämnderna alltid ska redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikapprådet och berörda brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i planeringen. För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena. Socialtjänstnämnden ska särskilt uppmärksamma behovet av boenden för små funktionshindersgrupper och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Arell m.fl. (s) och Hans Enroth (v) enligt följande:

1. I huvudsak åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.
2. Därutöver anför följande.

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boenden som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den bor-

gerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket KHR betecknar som en ”kränkning av människors självbestämmanderätt”.

Förutom översynen av genomförandegruppen uppmanar vi därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med kommunstyrelsens handikappråd. Planen för utbyggnad av gruppboendestäder gick ut för två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning. En sådan plan bör utgå från en vision om framtidens boende, som tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna.

Vår uppfattning är att förutsättningar för gruppboendestäder och stödboendestäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och att stadsdelsnämnderna alltid ska redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikapprådet och berörda brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i planärenden. För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena. Socialtjänstnämnden ska särskilt uppmärksamma behovet av boenden för små funktionshindersgrupper och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (mp) enligt följande:

Miljöpartiet vill poängtera behovet och vikten av att det byggs bostäder med särskild service för funktionshindrade. Vi menar också att det är viktigt att detta arbete sker så effektivt som möjligt och att det är bra med någon form av central samordning.

Vi delar dock förvaltningens uppfattning om socialtjänstnämndens förslag. Förslaget brister i tydlighet gällande vad förändringen i realiteten kommer att innebära och framförallt vilka förändringar i beslutsfattandet som planeras.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jakob Dencker m.fl. (mp) enligt följande:

- att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- att däröver anföra

Ökad samverkan för utbyggnad av boenden med särskild service för funktionshindrade är bra. Stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden kan säkert stärka sin samverkan och på ett effektivare sätt diskutera hur varje stadsdelsnämnd kan bidra till att det finns god tillgång till LSS-boenden. Detta ska dock ske utan att man tar bort befogenheter och ansvar från stadsdelsnämnderna.

Man misstänker att detta förslag till beslut från borgarna är ytterligare ett led i att ta bort inflytande och befogenheter från stadsdelsnämnderna. Den borgerliga majoriteten visar tydligt att de inte vill ha stadsdelsnämnder med något riktigt innehåll och riktig beslutsmyndighet.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Margareta Johansson (v), Liliane Svensson (s) samt Rebwar Hassan (mp) enligt följande:

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas i huvudsak som svar till kommunstyrelsen. Därutöver vill vi framföra följande.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att det finns ett helhetsperspektiv i utbyggnadsarbetet och att någon får ansvar för att processens olika delar samordnas. Däremot ska inte

rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket kommunala handikapprådet KHR betecknar som en ”kränkning av människors självbestämmanderätt”.

Förutom översynen av Genomförandegruppen uppmanar vi därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med Kommunstyrelsens handikappråd. Planen för utbyggnad av gruppboendestäder gick ut för två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning.

En sådan plan bör utgå från en vision om framtidens boende, som tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna.

Vår uppfattning är att förutsättningar för gruppboendestäder och stödboendestäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och att de stadsdelsnämnder som inte bygger ska redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikapprådet och berörda brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i planärenden.

För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Jan Forsell m.fl. (s) samt ledamöterna Birger Jeansson (mp) och Heinz Spira (v) enligt följande:

1. att bifalla förvaltningens förslag till beslut samt
2. att därutöver framföra följande.

Vi delar uppfattningen att det är en viktig del av den långsiktiga planeringen att kartlägga brukarnas behov och synpunkter på utformningen av de boendena som planeras. Däremot ska inte rätten till inflytande blandas ihop med den konkurrensutsättning som är basen i den borgerliga ”valfrihetsmodellen”. Det nya systemet garanterar inte rätten att välja kommunalt boende eller att säga nej till konkurrensutsättning av sitt eget hem, vilket KHR betecknar som en ”kränkning av människors självbestämmanderätt”.

Vi uppmanar därför kommunstyrelsen att ta fram nya direktiv för införandet av reell makt för brukare och företrädare i nära dialog med Kommunstyrelsens handikappråd. Planen för utbyggnad av gruppboendestäder gick ut för två år sedan. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte har prioriterat att ta fram en ny plan till kommunfullmäktige för att bygga bort bostadsbristen för personer med funktionsnedsättning. En sådan plan bör tas fram i nära samverkan med brukarorganisationerna.

Förutsättningar för gruppboendestäder och stödboendestäder ska prövas i alla nya bostadsprojekt och stadsdelsnämnderna ska alltid redovisa skälen om de inte vill bygga. Lokala handikapprådet och berörda brukarorganisationer ska alltid få yttra sig i planärenden.

För att inte ekonomiska skäl ska stoppa en utbyggnad, bör staden ta fram lösningar så att stadsdelsnämnderna får tillräckliga ekonomiska möjligheter att driva de mest kostnadskrävande boendena.

Ersätтарыttrande gjordes av Pia Toremar (c) enligt följande:

Om jag hade haft yrkanderätt, hade jag röstat enligt majoritetens förslag.

Arbetsordning för samordningsgrupp och arbetsgrupp för lokalfrågor

Kommunstyrelsen beslutade den 15 april 2001, efter beslut i kommunfullmäktige, att tillsätta en *samordningsgrupp* för utbyggnad av särskilda boendeformer, det vill säga äldreboenden och bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Gruppen har som övergripande uppgift att bevaka att utbyggnad sker på ett kostnadseffektivt sätt och att lokala behov inte begränsar stadens samlade behov och leds enligt beslutet av motsvarande biträdande stadsdirektör tillika avdelningschef för finansavdelningen. Även övergripande principfrågor om ekonomi, policy och standard ska hanteras av gruppen. Gruppen har inte sammanträtt efter valet 2002.

I staden finns grupper som samordnar lokalfrågor inom vissa verksamhetsområden:

- Genomförandegruppen för utbyggnad av särskilda boendeformer för fysiskt och psykiskt funktionshindrade, som leds av socialtjänstförvaltningen.
- Referensgrupp för äldreboendeplanering, som leds av äldreförvaltningen.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2008 ska stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna.

För att stödja utbyggnadsprocessen av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar har kommunfullmäktige i budget 2009 beslutat att en central samordningsgrupp ska tillsättas för att få en effektiv nivå på beslut i dessa frågor.

Enligt stadsledningskontoret behövs en övergripande samordning inom staden för att klara prioriteringar mellan förvaltningarnas olika lokalbehov då dessa inte kan lösas på annat sätt. Kontoret anser att den befintliga samordningsgruppens uppdrag kan utvidgas till att omfatta pedagogiska lokaler och i förekommande fall andra lokaler. Gruppens sammansättning behöver även anpassas till stadens nuvarande organisation.

Beslut

I syfte att stärka stadens samordnande roll gällande prioriteringar mellan olika lokalbehov aktiveras **samordningsgruppen** med omedelbar verkan.

- Gruppen leds av biträdande stadsdirektör, tillika avdelningschef för förnyelseavdelningen, och i gruppen ingår även chefen för förnyelseavdelningens utvecklings- och controllerenhet samt enhetens lokalstrateg och chefen för finansavdelningens budgetenhet.
- Till gruppen adjungeras vice VD för Stockholms Stadshus AB, eller den som vice VD utser.
- Ärenden anmäls till gruppen av ordförande för Genomförandegruppen för utbyggnad av särskilda boendeformer för fysiskt och psykiskt funktionshindrade, ordförande för Referensgrupp för äldreboendeplanering eller direktör för någon

av de förvaltningar som önskar få ett lokalärende prövat. Berörda förvaltningar är föredragande och svarar för att erforderliga underlag tas fram. Ärenden kan även initieras av gruppens medlemmar.

- Gruppens ansvar utvidgas till att tolka tvister och medla i lokalfrågor utifrån ett helhetsperspektiv för staden.

För att alla nämnder och styrelser ska vara uppdaterade på gällande riktlinjer, regler mm kommer deras respektive lokalansvariga att inbjudas av stadsledningskontoret till möten en gång per termin.

I syfte att enligt kommunfullmäktiges budget 2008 underlätta stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens samverkan för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande tillsätts en **arbetsgrupp för de pedagogiska verksamheterna**.

- Gruppen leds av stadsledningskontorets lokalstrateg och i gruppen ingår även verksamhetsföreträdare och företrädare för lokalfrågor från stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen. Vidare ingår representanter från exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret samt från Skolfastigheter i Stockholm AB.
- Gruppen träffas cirka 1 gång per månad. Till varje möte kallas representanter från stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden enligt ett rullande schema. Exempelvis tre regionalt samlade stadsdelsnämnder samt relevant anknutna företrädare från utbildningsförvaltningen. Presentation av behovssituation, planeringsläge, aktuella projekt, samordningspotential, investerings/-hyresmöjligheter, omvärldsbevakning, kunskapsutbyte/-återföring
- Gruppen fattar beslut av avstämning och medlar i situationer med motstridiga önskemål. Ej lösta problem förs upp till samordningsgruppen för avgörande.

Rutin för samverkan - lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna.

1. Berörd stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen samverkar ur ett lokalt perspektiv för att nå för staden optimala lösningar, t ex verksamhetsansvarig avdelningschef för förskola samverkar med avdelningschef på utbildningsförvaltningen.
2. Om SISAB i egenskap av fastighetsägare är berörd så kan bolaget bistå med uppgifter om de aktuella lokalerna.
3. Om inte överenskommelsen kan nås via samverkan lokalt så lyfts frågan till ledningsnivå och samverkan sker mellan stadsdelsdirektör och direktör för utbildningsförvaltningen.
4. Om inte överenskommelse nås på ledningsnivå hänskjuts frågan till stadsledningskontoret.

5. Skriftliga underlag från respektive förvaltning, som förklarar och motiverar det egna ställningstagandet, ska bifogas ärenden till samordningsgruppen.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör